

A 50.620 Hgy.

Kölyi gyűjtemény

A

KECSKEMÉT-VIDÉKI
GAZDASÁGI EGYESÜLET

SZAKOSZTÁLYAINAK TEENDŐI.

KECSKEMÉTEN,
Nyomatott Tóth Lászlónál.
1872.

A kecskemét-vidéki Gazdasági Egyesület szakosztályainak teendői.

Fő elvek.

Szakosztályokba minden egyleti rendes tag juthat. Minden egyleti tag, kivánságához képest, valamelyik szakosztályba sorozandó be.

Lehet valaki több szakosztályban is tag. Minden szakosztály saját tagjai köréből választja elnökét, elnök helyettesét és jegyzőjét.

A szakosztályi üléseket, melyek minden két hónapban legalább egyszer, vagy a körülményekhez képest gyakrabban is tartandók, — az elnök vagy ennek helyettese hívja egybe.

A szakosztályok vitáisaiból felmerülő határozatok az igazgató választmányhoz lesznek terjesztendők végelintezés végett, ha csak az igazgató választmány maga nem utasított egy vagy

*

MISKOLCI KÖNYVTÁR
37.710
A 50.620Hgy

más tárgyat, vagy kérdést a szakosztályokhoz végelintezés czéljából.

A szakosztályoknak gondoskodniok kellend arról, hogy azok mindegyike az igazgató választmányi üléseknél legalább egy-egy tag által, még pedig ha lehet, igazgató választmányi tag által legyen képviselve.

A megalakítandó szakosztályok és azok teendői e következők:

I. A közgazdasági és statistikai szakosztály teendői:

1-ör. Átalában oly eszméknek fejtegetése, melyek vidékünk viszonyai tekintetbe vételével, a közvagyon emelésére s az elszegényedés gátlására jótékony befolyással vagynak.

2-or. A mező gazdaság fejlesztésére kívántató olcsó tőkékről gondoskodni.

3-or. Vidékünkben a gyors és könnyű közlekedést, utaink javításának czélszerű módjával elősegíteni.

4-er. Vizeink szabályozásában eddig tapasztalt ferdeségeket kideríteni, az okszerű szabályozás módjait elemezni, a feneklő vizek lecsapolásáról, csatornázás- és öntözésről gondoskodni.

5-ör. Statistikai adatokat szerezeni, vidékünknek minden gazdasági ágban termelési képessé-

géről; s az évi termeléseket a szükségletekkel egybeállítani, s a kivitelre maradt összegeket kideríteni.

6-or. Hasznos vállalatokra irányt adni, hogy a községek, társulatok ezen vállalatok iránt hajlamot nyerjenek.

7-er. Az okszerű gazdálkodásban népszerűen oktató olcsó könyveknek s szaklapoknak a nép közt leendő elterjedése módjáról gondoskodni.

8-or. Az erkölcsrontó népszokások kiirtására s a romlott cselédség javítására célzó javallatok megvitatása sat.

9-er. Takarékmagtárak felállítását a legnagyobb erélylyel és mihamarább elérni.

II. A földmivelési szakosztály teendői:

1-ör. Mindenek előtt a belterjes gazdálkodás előnyeit és hasznát kiemelvén, vidékünk éghajlati és földrétegi viszonyaihoz alkalmazott legjövődmezőbb váltó-rendszert hozni javaslatba, tekintettel helyi érdekekre, mire nézve legsürgősb érdekű lenne a legeltetésijog szabályozása s a szabad földek hasznosítása.

2-or. Minthogy váltógazdaságot vinni csak elegendő trágya mellett lehetséges, elegendő trágyát pedig csak bő takarmánykészlet mellett

lehet nyerni, s azt előállítani kivált szárazabb természetű földeinken nem csekély föladat: teendő figyelmes kísérletek mellett derítse ki a szakosztály, miféle takarmány-növények előnyösebbek vidékünk különböző talaján.

3-or. A takarmánynak nem mennyiségétől, de jóságától s a benne rejlő táperőtől függvén hasznosítása; a száraz takarmány legtökélyesebb készítési módját kiemelni s népszerűvé tenni; továbbá a különféle takarmány-félék használati módját és tápértékét, teljesen megbízható vegyelemzések alapján, a gazdákkal megismertetni.

4-er. Kedvező időjárás mellett is jó aratást csak jó munka után lehetővén várni, minden módokkal oda kell hatni a szakosztálynak, hogy a népnél szokásos fölületes szántás s egyéb hiányos mivelet abban hagyassék, s a tökéletes jó munka általános szokássá emelkedjék.

5-ör. Minthogy pedig jó munkát tenni csak tökéletes eszközökkel lehet, annak beszerzése és előállításáról közvetve és közvetlen gondoskodni.

6-or. A vetéseket s egyéb földjeinket ellepő kártékony növények népszerű ismertetése és legcélszerűbb kiirtási módja.

7-er. Különféle természeteni szokott terményekre nézve év végével egy haszonmérlegezőt fölállítani, melyből kitűnjék, hogy bizonyos ter-

mények termesztéséből mennyi a tiszta haszon, s ily haszonmérlegezőket oly egyénektől kellend összeszerezni, kiknél teljes rendes számvitel és zármérlegezés van alkalmazásban.

8-or. E szakosztálynak leendő kötelessége az okszerű gazdálkodásnak iskoláinkban való czélszerű taníttatására nézve, czélszerű tervet készíteni, s az Egyesület által a felsőbb hatóságok közreműködésével életbe léptethetővé tenni.

9-er. Ezen szakosztálynak kötelessége: a dohány termesztésnek nagyobb mérvbeni kiterjesztésére engedély eszközletről gondoskodni; s e részben a termesztők szándékát közreműködés és tanácssal sikerre juttatni; helyesen tenne e szakosztály, ha a legjutalmasabb s vidékünkhez leginkább alkalmas dohány-fajokat kiszemelvén, a termesztés körül tapasztalt hiányos eljárás és kezelés helyett helyesebbeket ajánlana sat.

III. Kertészet, erdészeti, szőlőmívelés és méhészeti szakosztály.

1-ör. Vidékünk már jelenleg is, de ha nem vigyázunk, jövőre még inkább faszükségben szenvedni fog, s ha egynémelyek dicséretes példával mennek is előre, de a legnagyobb rész, öröklött balítéletből-e vagy közönyösségből, a fa- és erdő-

ültetéstől még maig is idegenkedik, e szakosztály kötelessége az erdő és vadfák ültetésének, az utak fákkal beszegélyezésének, s homokos vidékeken az egész düllők hosszabani sorfák ültetésének gyarapodására, ösztönzésére kitűnő figyelmet fordítani.

2-or. A gyümölcs termelésében, a nemesebb fajok megválasztásában, a természetes állapotban nem eléggé értékesíthető gyümölcsnek más módon értékesítésében s feldolgozásában a vezér eszméket megadni.

3-or. A szőlőművelésnél e szakosztály kötelessége a különféle szőlőültetés módjáról, a régibb semmi hasznot nem hajtó szőlőknek legczélszerűbb átalakításáról, az asztali és egyéb fajoknak megválasztásáról, mint a borkezelésről és pincze gazdászatról helyes eszméket terjeszteni.

4-er. A méhészet, daczára az olykori kedvetlen évszakoknak, kis gazdaságokban, kertekben, szőlőkben, észszerű kezelés és kellő gond mellett, igen jövedelmező foglalkozás lévén, ezen műveleti ág átalánosítása, megkedveltetése e szakosztály mulhatlan kötelességeihez tartozik.

IV. Állattenyésztési szakosztály teendői:

Az állattenyésztés alapja a mezőgazdaságnak, ennél fogva minden mezőgazdasági ágak között

a legfontosabb, s az első helyen áll. A korábbi időben, midőn még roppant térségű legelőkön kevés gondnal lehet annyi marhát tenyészteni, mennyi a gabonafélék utáni szalma és természetes kaszállókon nyert takarmányneműek felemésztésére szükséges volt, és a mikor még a föld teljes termő erejében volt, de más részről a hús-fogyasztás és igavonó erő sem igényelt oly nagy és sok oldalúlag haszonvehető marha állományt, akkor a marhatenyésztés szabályai sokkal egyszerűbbek voltak; most ellenben, midőn az állattenyésztés által oly sokféle cél egygyesítése s elérése czéloztatik, az egy felette fontos tudomány, — az állattenyésztés főhivatása nemcsak hús, gyapjú vagy igavonó erő előteremtésében áll, hanem főleg abban, hogy földeink termő erejének takaréktárát képezze. Ezen eszmével karöltve jár az eléggé bő és jó takarmányoztatás, mert csak így termelhetünk jó trágyát, mi számos és teljesen megbízható vegyelemzések által dönthetlenül be van bizonyítva. Ebből önként következik, hogy az állattenyésztés üdvösen egyoldalúlag nem is kezelhetetik, s e szerint az észszerű marhatenyésztéssel a trágya termelésnek kell párosulva lenni. Hogy pedig mindkét célnak megfelelhessünk, első sorban is elégséges és jó takarmányt kell természetünk; ebből kifolyólag az állattenyésztési szakosztály teendői:

1-ör. Vidékünkön a hasznos házi állatokon kívül négy állatfaj tenyésztése látszik nemcsak hasznosnak, de elkerülhetlen szükségesnek, u. m.: szarvasmarha-, ló-, juh-, sertés- és végül a hal-tenyésztés.

Ezen állatfajok ismét négy osztályba sorozhatók, u. m.: tenyész-, igavonó-, hús-, tej- és gyapjú-termelő állatokra.

2-or. Minden fajú állat és azok alosztályai körül elegendő tág térség nyílik elmélkedésre a szakosztálynak, mert ha tapasztalatilag okadatolva kijelöli minden vidéknek a maga tenyésztésre érdemes állatfajait, a termelés és tenyésztés körüli helyes arányokat megállapítja, egyik vagy másik fajnak egymás feletti előnyeit részletezi, ez által gazda közönségünknek meg nem hálálható szolgálatot tett.

3-or. Nagy szerepet játszik ma már a hizlalás. Vannak a hizlalásnak szerencsés fogásai, ezek leginkább abban látszanak összeponosulni, hogy bizonyos tápszereknek kellő időben és mértékben adása, azoknak vegyítése, s e módon a táperőnek vegytani vegyelemzés útján előidézett kifejlesztése, s az emésztési ingereknek felfokozása által a hizlalás elősegítettik.

4-er. Igen sok balitélettel kell e szakosztálynak megküzdeni a barmok nyári és téli tartását

illetőleg is. Még ez ideig boldognak érezte magát a gazda, ha jószágát annyi erőben bírta télen megtartani, mennyivel épen a nagy terjedelmű legelőre ki birt vánszorogni, többi az Isten gondja volt, s őt csak is az aggaszthatta némileg, hogy a buja legelőn marhái könnyen vérbe eshetnek; a barmok ezen aranykorának már országSZerte vége, s hány gazda van mégis, ki kiaszott szűk legelőcskén tengeti barmait a nélkül, hogy azok számára nyári zöld takarmányról gondoskodnék?

Nem kevesebb egyengetni valója lesz e szakosztálynak a téli tartás körül is, míg a szécskázást, takarmány füllesztést s más hasznos megtakarítási módokat a gazda közönség minden rétegeivel megkedvelteti.

5-ör. Végre belebocsátkozhatik a szakosztály az állatgyógyászat titkai kifürkészésébe is, egyes kóresetek, de különösen a járványos betegségek körüli üdvös eljárások iránt a közönséget útbaigazítja.

V. Gazdasági gép és építészeti szakosztály teendői:

A gépek használata még oly vidéken is fel van karolva, a hol a munkás kéznek felében sem érzik oly szűkit, mint mi, mennyivel inkább meg kell ragadnunk nekünk ezen alkalmat, a hol nehéz lenne bebizonyítani, hogy ter-

ményeink előállítása avagy annak betakarítása ad-e több gondot.

A gépek érdekében a szakosztálynak kötelessége lenne:

1-ör. Kísérlet után meghatározni a vidékünkön használható gépeket.

2-or. A különböző gyárak gyártmányai között az előnyt megállapítani, s egygyes gépek hiányait kideríteni. s azoknak a mi körülményeinkhez mért czélszerű módosításairól intézkedni.

3-or. Oly gépek és javított eszközökre terjeszteni ki leginkább figyelmét, melyek jutányosságuk mellett, a kisebb birtokosok által könnyen megszerezhetőek.

4-er. Kiváló pártolás alá venni azon iparosokat, kik valamely czélszerű gép vagy gazdasági eszköz utánzására vagy újnak föltalálására képesek.

5-ör. Valamely gazdaságban jól sikerült és czélszerűnek beismert gazdasági épületeket, a közönséggel megismertetni, az épületi anyagoknak legjutányosabb előállítására figyelmeztetni, nemkülönben a hasznosat a széppel párosító építkezési módok felett nyert tapasztalatait közzé tenni és terjeszteni.

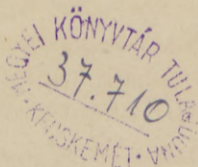
A szakosztályoktól az igazgató választmány, jelen kiszabott munkakörükben kifejtendő szorgalmas munkásságot vár; egyszersmind intézkedést arra nézve, hogy a tanácskozmányaik alá bocsáj-

tandó egyes tárgyak fölött hozandó határozati javaslataink a helyi és szaklapok hasábjain napvilágot lássanak; ugyanazon tárgyakra nézve létrejövendő véghatározatok közlése, az igazgató választmány tiszte lévén.

Kelt Kecskeméten, a Kecskemétvidéki Gazdasági Egyesület igazgató választmányának 1872. évi február hó 25-ik napján tartott üléséből.

Csereklyei Károly,
egyl. t. jegyző.

Muraközy János,
alelnök.

2016 AUG 30

2009 SZEP 14

